



Kruidtuinlaan 50 bus 165
B-1000 Brussel
T. +32 2 508 85 86
[E. vraag@mi-is.be](mailto:E.vraag@mi-is.be)
www.mi-is.be

Aan de dames en heren Voorzitters van de openbare
centra voor maatschappelijk welzijn

Heb je vragen? Nood aan bijkomende informatie? Raadpleeg
Primabook, de documentatieruimte van de POD MI via
<https://primabook.mi-is.be>

Mail voor meer informatie naar onze FrontOffice via vraag@mi-is.be of
bel naar 02 508 85 86.

Datum : 12/12/2023

Onderwerp : Omzendbrief over de verhoging van het bedrag van de socio-professionele vrijstelling bedoeld in
artikel 35, § 1 voor knelpuntberoepen

Mevrouw de Voorzitter,

Mijnheer de Voorzitter,

Gelet op het tekort aan arbeidskrachten in veel beroepen en rekening houdend met het aantal mensen dat nog te ver van de arbeidsmarkt afstaat, heb ik een financiële stimuleringsmaatregel ingevoerd in het kader van het recht op maatschappelijke integratie.

Het gaat om een verhoogde socio-professionele vrijstelling. Deze bestaat uit een verhoging van het bedrag van de gewone vrijstelling om begunstigden van het recht op maatschappelijke integratie aan te moedigen een knelpuntberoep te kiezen en zo hun socio-professionele integratie te bevorderen.

Zo zullen de begunstigden van het recht op maatschappelijke integratie die voldoen aan de toepassingsvoorwaarden van de socio-professionele vrijstelling voorzien in artikel 35 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 en die beginnen te werken in een knelpuntberoep, gedurende een periode van 3 maanden kunnen genieten van een verhoogd vrijstellingsbedrag bij de berekening van hun beroepsinkomsten. Dit bedrag stijgt van 297,46 euro naar 426,3 euro vrijstelling per maand.

Deze maatregel treedt in werking op 1 januari 2024.

Hoogachtend

De Minister van Maatschappelijke Integratie

Getekend

Karine LALIEUX

1. Wettelijke basis

Koninklijk besluit van 23 november 2023 tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad op 4 december 2023.

2. Context

Om het tekort aan arbeidskrachten in bepaalde beroepen op te vangen en om de integratie op de arbeidsmarkt van begunstigen van het recht op maatschappelijke integratie aan te moedigen, werd het bedrag van de socio-professionele vrijstelling verhoogd. Deze vrijstelling zal van toepassing zijn op de beroepsinkomsten wanneer de begunstigde inkomsten ontvangt uit een activiteit die als knelpuntberoep gekwalificeerd wordt. Deze verhoogde socio-professionele vrijstelling is tijdelijk (gedurende drie maanden) en heeft tot doel de belangstelling voor moeilijk te vervullen jobs te stimuleren.

3. De maatregel

Artikel 35, §1, vierde lid van het Koninklijk Besluit van 11 juli 2002 bepaalt dat een verhoogde socio-professionele vrijstelling van toepassing is wanneer de begunstigde inkomsten ontvangt uit een activiteit die gekwalificeerd is als een knelpuntberoep.

Begunstigen die in aanmerking komen voor de gewone socio-professionele vrijstelling zullen dus gedurende drie maanden een verhoogd vrijstellingsbedrag ontvangen wanneer ze werken in een door het bevoegde gewest erkend knelpuntberoep.

3.1. Datum van inwerkingtreding van de maatregel

De maatregel treedt in werking op 1 januari 2024.

3.2. Vrijgesteld bedrag

De verhoogde socio-professionele vrijstelling bedraagt **426,3 €** (geactualiseerd bedrag op 1 november 2023).

3.3. Duur van de verhoogde vrijstelling

De verhoogde socio-professionele vrijstelling geldt voor een **ondeelbare periode van 3 maanden**. Ze kan slechts één keer tijdens het leven van de betrokken persoon worden toegepast.

De periode waarin de verhoogde vrijstelling kan worden toegepast, **ligt vast en kan niet worden verlengd**. Tijdens deze periode kunnen de maanden waarin de verhoogde vrijstelling niet kon worden toegepast (ofwel omdat de persoon geen recht had op een leefloon, ofwel omdat hij stopte met werken in een knelpuntberoep) niet worden overgedragen.

Voorbeeld: De verhoogde vrijstelling wordt geactiveerd op 1 april 2024. Deze kan worden toegepast tot 30 juni 2024 als de persoon aan de toekenningsvoorwaarden voldoet.

3.4. Toepassingsvoorwaarden van de verhoogde vrijstelling

1. Het moet gaan om een **beroep dat gekwalificeerd is als een knelpuntberoep**. Deze kwalificatie moet worden aangetoond met een attest dat is afgegeven door de bevoegde gewestelijke dienst.

Je kunt de knelpuntberoepenlijst voor elk gewest vinden onder de volgende link:

https://www.belgium.be/nl/werk/werk_zoeken/arbeidsmarkt/knelpuntberoepen

2. De duur van de arbeidsovereenkomst voor deze activiteit is **minimaal drie maanden**.

De andere toepassingsvoorwaarden zijn dezelfde als voor de gewone socio-professionele vrijstelling, namelijk:

3. Er moeten **nog dagen beschikbaar zijn op** de dagenteller voor de vrijstelling. De verhoogde vrijstelling maakt integraal deel uit van de periode die gebruikt wordt voor de gewone socio-professionele vrijstelling.
4. Het inkomen mag hoger zijn dan het bedrag van het leefloon voor de categorie waartoe de begunstigde behoort, maar moet **lager zijn dan dit bedrag na toepassing van de verhoogde socio-professionele vrijstelling**.
5. De persoon moet **de beroepsactiviteit aanvatten** als begunstigde van het recht op maatschappelijke integratie;

OF

De persoon **werkt al en geniet van de gewone vrijstelling**, in welk geval hij of zij zal genieten van de verhoogde socio-professionele vrijstelling vanaf de eerste dag van de maand waarin hij of zij een activiteit begint die als een knelpuntberoep wordt erkend. Er is dus **continuïteit** in de toepassing van de vrijstelling.



3.5. Welke gewestelijke lijst moet het OCMW gebruiken om te bepalen of er sprake is van een knelpuntberoep?

Er moet verwezen worden naar de lijst van het gewest waar de begunstigde werkt (en niet naar de lijst van het gewest waar het OCMW bevoegd is).

Voorbeeld: Het OCMW van Brussel kent een leefloon toe aan de heer P, die in Antwerpen een knelpuntberoep uitoefent. Het OCMW moet nagaan of het beroep voorkomt op de lijst van knelpuntberoepen in het Vlaams Gewest en niet in het Brussels Gewest.

3.6. Komen studenten in aanmerking voor de verhoogde vrijstelling?

Neen, de verhoogde socio-professionele vrijstelling is niet van toepassing op studenten, aangezien zij niet ressorteren onder artikel 35, § 1 van het Koninklijk Besluit van 11 juli 2002, dat enkel betrekking heeft op de gewone socio-professionele vrijstelling.

4. Hoe moet de verhoogde vrijstelling in de praktijk toegepast worden?

4.1. Het totale bedrag van de verhoogde vrijstelling wordt afgetrokken van het maandelijkse beroepsinkomen

De berekeningsmethode is **identiek aan die voor de gewone socio-professionele vrijstelling**: wanneer aan de voorwaarden voor de toepassing ervan is voldaan, wordt het totale bedrag van de verhoogde socio-professionele vrijstelling toegepast op alle beroepsinkomsten vanaf de maand waarin de persoon de activiteit aanvat die als een knelpuntberoep wordt gekwalificeerd.

De vrijstelling is van toepassing vanaf het begin van de maand, rekening houdend met de beroepsinkomsten, ongeacht de gewerkte periode.

Voorbeeld: De heer A heeft al enkele maanden recht op maatschappelijke integratie als alleenstaande. In april tekent hij een arbeidsovereenkomst van bepaalde duur (voor 6 maanden) voor een knelpuntberoep. Hij begint te werken op 15 april en verdient een loon van 800 euro voor die maand. De voorwaarden voor toepassing van de socio-professionele vrijstelling zijn vervuld.

Berekeningsmethode:

$$800 \text{ €} - 426,3 \text{ €} = 363,7 \text{ €}$$

$$363,7 \text{ €} \times 12 = 4.364,4 \text{ €}$$

$$15.158,08 \text{ €} - (4.364,4 \text{ €} - 250 \text{ €}) = 11.043,68 \text{ €}$$

$$11.043,68 / 12 = \mathbf{\text{€}920,31}$$
 extra LL voor de maand april

4.2. De verhoogde socio-professionele vrijstelling moet worden toegepast voor een vaste periode van 1 maand.

De verhoogde socio-professionele vrijstelling geldt voor een **vaste, ondeelbare periode van 1 maand**. Zij kan dus enkel worden toegepast **wanneer het recht op maatschappelijke integratie van de betrokkene de volledige maand bestrijkt**. In gevallen waarin het recht op maatschappelijke integratie niet de volledige maand bestrijkt (bijvoorbeeld bij een nieuwe aanvraag in de loop van de maand), zal de verhoogde socio-professionele vrijstelling dus van toepassing zijn vanaf eerste dag van de volgende maand.

Tijdens de maand waarin het recht op maatschappelijke integratie niet de hele maand bestrijkt, is de gewone socio-professionele vrijstelling van toepassing.

Voorbeeld: Mevrouw G dient op 15 maart een nieuwe aanvraag in bij het OCMW. Ze begint op 20 maart te werken in een knelpuntberoep. Ze voldoet aan alle voorwaarden om van de socio-professionele vrijstelling te genieten. In maart dekt haar recht op maatschappelijke integratie niet de volledige maand (gezien haar aanvraag op 15 maart heeft mevrouw G recht op leefloon voor de periode van 15 tot 31 maart). Bijgevolg zal het OCMW in maart de gewone socio-professionele vrijstelling toepassen. Vanaf 1 april zal de verhoogde socio-professionele vrijstelling gelden voor een periode van 3 maanden, dus tot 30 juni.

4.3. Bijzondere gevallen

4.3.1. De betrokkene is al aan het werk en geniet de gewone socio-professionele vrijstelling, en begint tijdens de maand te werken in een knelpuntberoep.

Als de persoon al een gewone socio-professionele vrijstelling geniet en in dezelfde maand begint te werken in een knelpuntberoep, **geldt de verhoogde socio-professionele vrijstelling voor de volledige maand**. Het bedrag van de verhoogde vrijstelling zal dus voor de hele maand gelden. Deze vrijstelling geldt vanaf het begin van de maand, na samentelling van alle beroepsinkomsten, ook als de arbeidsovereenkomst met betrekking tot een knelpuntberoep niet de hele maand bestrijkt.

Voorbeeld: De heer X ontvangt het leefloon tegen het tarief voor samenwonenden. In september is hij tijdelijk voor enkele dagen per maand beginnen werken en sindsdien geniet hij de gewone vrijstelling. In november eindigt zijn tijdelijke overeenkomst, nadat hij een paar dagen heeft gewerkt, op de 15de van de maand. Een paar dagen later, op 20 november, krijgt hij een arbeidsovereenkomst voor een knelpuntberoep. Zijn arbeidsovereenkomst heeft een looptijd van 4 maanden.

Voor de maand november ontving hij **300 euro onder zijn tijdelijke overeenkomst** en **400 euro onder zijn nieuwe overeenkomst voor een knelpuntberoep**.

1/11

15/11

20/11

30/11

+++++

Berekeningsmethode :

Alle inkomsten van de maand worden samengeteld, ongeacht de gewerkte periode.

$300 + 400 \text{ €} = 700 \text{ €}$ beroepsinkomsten

De heer X begint in de maand november met een activiteit die als knelpuntberoep erkend is. Bijgevolg zal de verhoogde socio-professionele vrijstelling van toepassing zijn vanaf 1 november, op alle inkomsten van de maand. Deze vrijstelling zal gelden voor een periode van 3 maanden, d.w.z. tot 31 januari.

$700 \text{ €} - 426,3 \text{ €} = 273,7 \text{ €}$

$273,7 \text{ €} \times 12 = 3.284,4 \text{ €}$

$10.105,38 \text{ €} - (3.284,4 \text{ €} - 155 \text{ €}) = 6.975,98 \text{ €}$

$6.975,98 / 12 = \text{€ } 581,33$ extra LL voor november

4.3.2. De verhoogde socio-professionele vrijstelling is geactiveerd, maar de arbeidsovereenkomst voor een knelpuntberoep eindigt tijdens de periode van 3 maanden.

Vanwege het principe van het samentellen van inkomsten over de hele maand, is het totale bedrag van de verhoogde vrijstelling van toepassing op het totale bedrag van de beroepsinkomsten voor de maand. Het is niet verplicht dat de gewerkte periode de hele maand bestrijkt. **De verhoogde socio-professionele vrijstelling is ook van toepassing wanneer de beroepsinkomsten slechts een deel van de maand beslaan.** De gewerkte periode is dus irrelevant.

Voorbeeld: De heer Y heeft recht op maatschappelijke integratie aan het tarief voor alleenstaanden. Hij wordt in maart aangeworven met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur voor een knelpuntberoep. Sindsdien geniet hij de verhoogde socio-professionele vrijstelling. Medio mei wordt de arbeidsovereenkomst met wederzijds goedvinden beëindigd. De heer Y ontvangt voor die maand een loon van 650 euro.

Berekeningsmethode:

Alle inkomsten van de maand worden samengeteld, ongeacht de gewerkte periode.

650 € aan beroepsinkomsten

De heer Y komt in aanmerking voor de verhoogde socio-professionele vrijstelling. Deze werd in maart geactiveerd en kan daarom tot eind mei worden toegepast. Het feit dat de gewerkte periode niet de volledige maand bestrijkt, is irrelevant.

$650 \text{ €} - 426,3 \text{ €} = 223,7 \text{ €}$

$223,7 \text{ €} \times 12 = 2.684,4 \text{ €}$

$15.158,08 \text{ €} - (2.684,4 \text{ €} - 250 \text{ €}) = 12.723,68 \text{ €}$

$12.723,68 / 12 = \mathbf{€1.060,31}$ extra LL voor de maand mei

Aangezien de heer Y in juni niet langer in een knelpuntberoep zal werken, zal de verhoogde socio-professionele vrijstelling in die maand niet van toepassing zijn.

4.3.3. De verhoogde socio-professionele vrijstelling is geactiveerd, maar het recht op maatschappelijke integratie is ingetrokken tijdens de periode van 3 maanden.

De vrijstellingsperiode van 3 maanden is ondeelbaar en kan niet worden verlengd, zelfs wanneer op een bepaald moment in deze periode de verhoogde vrijstelling niet kon worden toegepast.

Voorbeeld: Mevrouw R ontvangt al enkele maanden een leefloon tegen het tarief voor alleenstaanden. Medio juni gaat ze aan de slag in een knelpuntberoep. De verhoogde socio-professionele vrijstelling geldt vanaf 1 juni voor een periode van 3 maanden, dus tot 31 augustus. Deze periode kan niet verlengd worden.

Berekeningsmethode :

Ze ontvangt een loon van 800 € voor juni.

$800 \text{ €} - 426,3 \text{ €} = 373,7 \text{ €}$

$373,7 \text{ €} \times 12 = 4.484,4 \text{ €}$

$15.158,08 \text{ €} - (4.484,4 \text{ €} - 250 \text{ €}) = 10.923,68 \text{ €}$

$10.923,68 / 12 = \mathbf{€910,31}$ extra LL voor de maand juni

In juli ontvangt ze een loon van €1.700.

$1.700 - 426,3 = \mathbf{€1.273,7}$ → Dit bedrag is hoger dan het tarief voor de categorie waartoe mevrouw R behoort (€1.263,17). Mevrouw R voldoet dus niet langer aan de voorwaarden voor het recht op maatschappelijke integratie omdat haar inkomsten te hoog zijn. Haar recht op maatschappelijke integratie wordt daarom met ingang van 1 juli ingetrokken.

In augustus wordt haar werktijd verminderd en krijgt mevrouw R 1.500 € betaald. Ze keert terug naar het OCMW om een aanvraag in te dienen.

$1.500 \text{ €} - 426,3 \text{ €} = 1.073,7 \text{ €}$

De socio-professionele vrijstelling is van toepassing omdat mevrouw R minder dan twee maanden geleden een leefloon ontving en de socio-professionele vrijstelling van toepassing was op haar beroepsinkomen. Er is dus continuïteit in de toepassing van de vrijstelling.

$1.073,7 \text{ €} \times 12 = 12.884,4 \text{ €}$

$15.158,08 \text{ €} - (12.884,4 \text{ €} - 250 \text{ €}) = 2.523,68 \text{ €}$

$2.523,68 / 12 = \mathbf{€210,31}$ extra LL in augustus

De periode waarin de verhoogde socio-professionele vrijstelling kan worden toegepast, eindigt op 31 augustus. Daarom kan de periode niet worden verlengd, ook al heeft ze in juli geen gebruik kunnen maken van de verhoogde vrijstelling. Voor de rest van haar werk kan ze echter wel de gewone vrijstelling genieten.

5. Invoering in formulieren

De NovaPrima-indicator waarmee men de persoon die werkt in een knelpuntberoep, kan identificeren, is rubriek 22: Code Socio-professionele integratie (voor de hoofdbegunstigde en/of de partner) op het formulier B wet RMI.

Code '9' werd toegevoegd.

- | | |
|---|--|
| 1 | Het OCMW verstrekt de opleiding of de tewerkstelling |
| 2 | Het OCMW is bemiddelaar voor tewerkstelling |
| 3 | Het OCMW is bemiddelaar voor beroepsopleiding |
| 4 | Bemiddeling van de Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling met het oog op een tewerkstelling |
| 5 | Bemiddeling van de Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling met het oog op een beroepsopleiding |
| 6 | Bemiddeling van een derde waarmee het OCMW een overeenkomst heeft afgesloten met het oog op een tewerkstelling |
| 7 | Bemiddeling van een derde waarmee het OCMW een overeenkomst heeft afgesloten met het oog op een beroepsopleiding |
| 8 | Te werkstelling of beroepsopleiding op initiatief van de aanvrager / partner zelf |
| 9 | De persoon werkt in een activiteit die gekwalificeerd is als een knelpuntberoep |

Bij ontvangst van het formulier B wet RMI wordt de berekening van het door het OCMW gevraagde extra bedrag LL vergeleken met dat van NovaPrima. Voor een code '9' onder "Socio-professionele integratie" moet het OCMW altijd de verhoogde vrijstelling toepassen. NovaPrima zal de correcte vrijstelling toepassen bij de betalingen.

Het eerste formulier dat verstuurd wordt met code '9' moet altijd de eerste dag van een maand zijn. Anders wordt het formulier geweigerd met foutmelding 324211.

Wanneer NovaPrima een formulier met code '9' ontvangt en de persoon al 3 maanden verhoogde vrijstelling heeft gekregen, wordt het formulier geweigerd met foutmelding 324213.

